

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **M. K.**, zast. Mgr. Václavem Voříškem, advokátem, se sídlem Pod Kaštany 245/10, Praha, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 12. 2020, č. j. JMK169759/2020, sp. zn. S-JMK165005/2020/OD/Kš, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 10. 2022, č. j. 33 A 6/2021-52,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Městský úřad Hustopeče, odbor dopravy (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 5. 10. 2020, č. j. MUH/64168/20/142 (dále jen „rozhodnutí o přestupku“), uznal žalobce vinným přestupkem provozovatele vozidla podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), kterého se měl dopustit tím, že „*dne 02.06.2020 v 18:42 hodin, na pozemní komunikaci ulice Nádražní, u budovy č. 883, pozemek p. č. 2429/1, v obci Hustopeče (GPS 016°43'47.454" E, 48°56'06.443"N), jako provozovatel motorového vozidla registrační značky X v rozporu s ustanovením § 10 odst. 3 zákona o provozu na pozemních komunikacích nezajistil, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem, neboť bylo v uvedenou dobu na místě zjištěno, že předmětné vozidlo překročilo*

nejvyšší dovolenou rychlost v obci o 40 km/h a více, kdy v místě, kde je stanovena maximální rychlost jízdy 50 km/h, mu byla automatizovaným technickým prostředkem RAMET 10T, výrobní číslo 15/0183, používaným bez obsluhy, naměřena okamžitá rychlost ve výši 105 km/h (po odečtu stanovené odchylky měřidla ve výši $\pm 3\%$ skutečná rychlost jízdy 101 km/h); toto jednání blíže neustanoveného řidiče, kterým bylo porušeno ustanovení § 18 odst. 4 zákona o provozu na pozemních komunikacích, vykazuje znaky přestupku dle ustanovení § 125c odst. 1 písm. f) bod 2 téhož zákona.“ Za uvedený přestupek uložil správní orgán prvního stupně žalobci podle § 125f odst. 4 zákona o silničním provozu pokutu ve výši 5.000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč.

[2] Žalovaný shora uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí o přestupku.

II.

[3] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí bránil žalobou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“). Ten žalobu v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.

[4] Krajský soud dal žalobci za pravdu v tom, že odpovědnost provozovatele vozidla za přestupek podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu ve spojení s § 10 odst. 3 téhož zákona je svojí povahou sekundární a může být uplatněna pouze za předpokladu, že byly ze strany správního orgánu učiněny neúspěšné kroky ke zjištění totožnosti řidiče. Postup žalobce, který nevyužil ani jeden z jemu předestřených způsobů sdělení totožnosti řidiče (osobně nebo prostřednictvím přiloženého formuláře) a místo toho zaslal prosté a nepodepsané sdělení o tom, že řidičem byl on, však krajský soud shledal za obstrukční. Podle krajského soudu se jedná o jednu z běžně používaných obstrukčních taktik, jejímž smyslem je uměle vytvářet podmínky pro vznik procesních vad nebo alespoň prodlužovat řízení s vidinou zániku odpovědnosti za přestupek vlivem uplynutí promlčecích dob.

[5] Krajský soud nedal za pravdu ani námitce neoprávněnosti policie provádět měření rychlosti automatizovaným technickým prostředkem používaným bez obsluhy, neboť ověřil, že zákonné podmínky pro jeho užití byly naplněny.

[6] Krajský soud dále připustil, že správní orgány pochybily, když žalobci na jeho výslovnou žádost nesdělily, kdo bude ve věci rozhodovat. Současně však shledal, že toto pochybení samo o sobě nemělo vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí, neboť žalobce zůstal pouze v rovině obecných a ničím nepodložených tvrzení týkajících se podjatosti úředních osob. Ani uvedené námitce proto nepřisvědčil.

[7] Za nedůvodný konečně krajský soud považoval nesouhlas žalobce a jeho právního zástupce se zveřejňováním jejich osobních údajů na webových stránkách Nejvyššího správního soudu a požadavek na naprostou anonymizaci soudních rozhodnutí.

III.

pokračování

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Navrhuje zrušit napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.

[9] Stěžovatel namítá, že došlo k prekluzi přestupku. Tuto vadu přitom nenamítal v řízení před krajským soudem, neboť v té době byl účinný § 112 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), který projednání přestupku umožňoval, avšak ten byl posléze shledán protiústavním. V průběhu řízení před krajským soudem totiž došlo nálezem Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20, ke zrušení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. V souzené věci bylo podle stěžovatele zahájeno řízení o přestupku po uplynutí prekluzivní lhůty podle § 30 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky a rozhodnutí bylo vydáno po uplynutí celkové tříleté prekluzivní lhůty podle § 32 odst. 3 téhož zákona. Podle stěžovatele tak legislativa, která se v průběhu řízení před krajským soudem stala účinnou, neumožňovala přestupek projednat, neboť zanikla odpovědnost za jeho spáchání. Krajský soud však k této pozdější úpravě podle stěžovatele nepřihlédl. Uvedená vada je přitom zásadní a zakládá přijatelnost jeho kasační stížnosti. Stěžovatel a jeho právní zástupce nakonec vyjadřují nesouhlas se zveřejněním napadeného rozsudku i rozsudku kasačního soudu bez anonymizace na webové stránce Nejvyššího správního soudu.

IV.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkazuje na své vyjádření k žalobě a navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti. Ta byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem.

[12] Vzhledem k tomu, že v dané věci rozhodoval samosoudce, v souladu s § 104a s. ř. s. se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Pro vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem *přesah vlastních zájmů stěžovatele* vyložil. Dle této judikatury bude kasační stížnost přijatelnou, pokud: (i) se dotýká zatím judikaturou neřešených právních otázek; (ii) se týká právních otázek řešených rozdílně; (iii) je třeba judikатурního odklonu; či (iv) došlo k zásadnímu pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele

[13] Stěžovatel sice v kasační stížnosti k její přijatelnosti pouze v obecnosti uvádí, že ji shledává v tom, že v souzené věci se krajský soud dopustil zásadní vady spočívající

v tom, že nepřihlédl k uplynutí promlčecí (slovy stěžovatele prekluzivní) doby. Tím došlo k zásahu do hmotněprávních ustanovení Listiny základních práv a svobod. Vzhledem k povaze této námitky týkající se běhu promlčecí doby, k níž jsou soudy ve správním soudnictví (nejen krajské soudy, ale i Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti) povinny přihlížet z úřední povinnosti, Nejvyšší správní soud přijal stěžovatelovu kasační stížnost k meritornímu přezkumu, tedy dovodil její přijatelnost. *Prima facie* totiž nelze vyloučit stěžovatelem tvrzené pochybení krajského soudu, aniž by Nejvyšší správní soud posoudil, zda nedošlo ze strany správních orgánů, resp. následně krajského soudu k vytčenému pochybení týkajícímu se zániku stěžovatelovy odpovědnosti za přestupek.

[14] Nejvyšší správní soud tedy posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že došlo k zániku jeho odpovědnosti za přestupek uplynutím promlčecí doby. Dovojuje tak z toho, že došlo ke zrušení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, přičemž v nyní projednávané věci bylo řízení o přestupku zahájeno po uplynutí promlčecí doby dané v § 30 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky a rozhodnutí o přestupku bylo vydáno po uplynutí celkové tříleté promlčecí doby podle § 32 odst. 3 téhož zákona. Současně stěžovatel uvádí, že tuto námitku nemohl uplatnit již v řízení před krajským soudem, neboť v době sepisu žaloby byl § 112 odst. 2 uvedeného zákona v jeho původním znění stále účinný.

[17] Nejvyšší správní soud se tedy zabýval otázkou tvrzeného zániku odpovědnosti za přestupek spáchaný stěžovatelem. Jak již výše uvedeno, podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu se otázkou zániku odpovědnosti za správní delikt či přestupek uplynutím času správní soudy všech stupňů zabývají z úřední povinnosti (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2010, č. j. 7 As 11/2010-134, ze dne 9. 4. 2019, č. j. 6 As 260/2018-32, či nálezy Ústavního soudu ze dne 5. 2. 2009, sp. zn. II. ÚS 1416/07, ze dne 26. 2. 2009, sp. zn. I. ÚS 1169/07 a ze dne 6. 5. 2005, sp. zn. I. ÚS 1419/07). Jak ovšem vyplývá z rozsudku zdejšího soudu ze dne 15. 2. 2012, č. j. 1 Afs 57/2011-95, otázku prekluze (slovy zákonodárce promlčení) není krajský soud povinen v rozsudku vždy explicitně vypořádat. Pokud totiž „*stěžovatel rozhojní důvody pro vyslovení prekluze vyměřit daň teprve v kasační stížnosti, je nutno mít za to, že se s těmito nově uplatněnými důvody vypořádal krajský soud mlčky, přičemž nebyl povinen se s ohledem na nedostatek žalobní námitky jimi zaobírat výslovně. Nejvyšší správní soud v takovém případě zváží, zda jsou kasační námitky v tomto bodě důvodné. Teprve pokud by důvodné byly, bylo by třeba prohlásit rozsudek krajského soudu za nepřezkoumatelný, neboť se krajský soud v odůvodnění rozsudku nevyslovil k otázce prekluze práva doměřit daň, byť tak byl povinen učinit.*“ [§ 109 odst. 4 ve spojení s § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

[18] Obdobná situace jako v citovaném rozsudku (jehož závěry jsou *mutatis mutandis* použitelné i v nynějším řízení o přestupku) nastala rovněž v souzené věci. Taktéž

pokračování

stěžovatel uplatnil námitku uplynutí promlčecí doby u jeho přestupku až v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud k tomu pro úplnost dodává, že stěžovatelovo tvrzení, že ke zrušení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky došlo až v době projednání věci před krajským soudem, neodpovídá skutečnosti. Ke zrušení první věty § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky došlo dne 10. 2. 2020; dne 23. 6. 2020 pak Ústavní soud zrušil také zbývající část tohoto ustanovení. Žaloba v nyní projednávané věci však byla podaná až dne 22. 2. 2021, tedy rok, resp. půl roku, po zrušení předmětného ustanovení. Tato skutečnost je však pro posouzení věci nepodstatná. Jak bylo uvedeno výše, k případnému uplynutí promlčecí doby u přestupků správní soudy přihlížejí z úřední povinnosti, a uplatnění této námitky před krajským soudem tedy není pro její posouzení Nejvyšším správním soudem podstatné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 7 As 402/2018-34).

[19] Podle § 30 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky, *promlčecí doba činí 1 rok.*

[20] Podle § 32 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky, ve znění účinném do 31. 1. 2022, *byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání; jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 5 let od jeho spáchání.*

[21] Nejvyšší správní soud konstatuje, že si je vědom vývoje týkajícího se právní úpravy obsažené v § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, který nastal v důsledku derogačních nálezů Ústavního soudu ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS. 15/19, a ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS. 4/20, kterého se dovolává stěžovatel v kasační stížnosti.

[22] Ústavní soud nálezem ze dne 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS. 15/19, zrušil § 112 odst. 2 větu první zákona o odpovědnosti za přestupky. Konstatoval, že „§ 112 odst. 2 věta první zákona o odpovědnosti za přestupky *přikazuje užít úpravu promlčení odpovědnosti za přestupky dle zákona o odpovědnosti za přestupky i na činy spáchané před účinností tohoto zákona. Úprava promlčení odpovědnosti za přestupek tvoří součást vymezení trestnosti ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny, s níž je napadená zákonná úprava v rozporu, jelikož směřuje k ústavně reprobovanému výsledku v podobě užití pozdější úpravy trestnosti, která je v neprospěch obviněného. Z tohoto důvodu je § 112 odst. 2 věta první zákona o odpovědnosti za přestupky v rozporu s čl. 40 odst. 6 větou první Listiny. Ústavní soud souhlasí s městským soudem v tom, že není možný ústavně konformní výklad § 112 odst. 2 věty první zákona o odpovědnosti za přestupky.*“

[23] Nálezem ze dne 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS. 4/20, Ústavní soud následně zrušil i původní větu druhou § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky. V uvedeném nálezu vyslovil, že „[d]lospěl-li Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/19 k právnímu názoru, podle kterého je *úprava zániku přestupkové odpovědnosti součástí 'trestnosti' ve smyslu čl. 40 odst. 6 Listiny (v podrobnostech srov. právní závěry uvedené v citovaném nálezu), nelze mít z důvodů výše uvedených pochyb o tom, že aplikace § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky (ve znění uvedeného nálezu) může vést rovněž ke zhoršení postavení pachatele.*

Jinak řečeno, k porušení čl. 40 odst. 6 věty druhé Listiny dojde i tehdy, když by pachatel byl potrestán za spáchání přestupku přesto, že by odpovědnost za přestupek podle nové právní úpravy zanikla ještě před vydáním rozhodnutí o přestupku, tedy že přestupek by tak za užití nové právní úpravy byl již promlčen. Ústavní soud proto uzavírá, že § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky je v rozporu s čl. 40 odst. 6 větou druhou Listiny. Nutno podotknout, že za této situace není v incidenčním případě (viz sub 3 až 7) možný ústavně konformní výklad § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky a lze vystačit s oporou jeho § 2 odst. 1 a § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky.“

[24] Oba nálezy Ústavního soudu jsou postaveny na právním názoru, že přestupkové jednání spáchané za účinnosti zákona o přestupcích, které je projednáváno za účinnosti zákona o odpovědnosti za přestupky, je třeba posoudit podle té právní úpravy, která je pro obviněného z přestupku příznivější, přičemž je zapotřebí vzít v úvahu i případný zánik odpovědnosti za přestupek v důsledku uplynutí doby pro jeho projednání (promlčecí doby). Tomu přitom zrušené přechodné ustanovení nového přestupkového zákona bránilo.

[25] Nejvyšší správní soud již dříve vyslovil, že „důsledky zrušujícího nálezu Ústavního soudu je nutno uplatnit ve všech probíhajících řízeních před orgány veřejné moci bez ohledu na to, v jaké procesní fázi se nacházejí, řízení o kasační stížnosti nevyjímaje.“ (odstavec [18] rozsudku ze dne 2. 12. 2014 č. j. 6 Ads 80/2013-40).

[26] Nejvyšší správní soud se tak v souvislosti se vznesenou kasační námitkou zabýval tím, zda a jak se uvedená změna právní úpravy zániku odpovědnosti za přestupky uplatní v nyní projednávané věci.

[27] Ze správního spisu Nejvyšší správní soud ověřil, že k jednání, které je stěžovateli kladeno za vinu, došlo dne 2. 6. 2020. Správní orgán prvního stupně oznámil stěžovateli zahájení řízení o přestupcích oznámením doručeným stěžovateli dne 5. 6. 2020. Správní orgán prvního stupně vydal rozhodnutí o přestupku, jímž stěžovatele uznal vinným z přestupku, dne 5. 10. 2020 a doručil jej dne 15. 10. 2020. Odvolání proti rozhodnutí o přestupku žalovaný zamítl napadeným rozhodnutím ze dne 11. 12. 2020. Napadené rozhodnutí žalovaný stěžovateli doručil dne 21. 12. 2020, kdy toto rozhodnutí nabylo právní moci. Uvedené skutečnosti přitom stěžovatel v kasační stížnosti nečiní spornými.

[28] Z uvedeného je tak zcela zjevné (i bez přihlédnutí k možným přerušením běhu promlčecí doby), že k zániku odpovědnosti za přestupek uplynutím doby v projednávané věci nedošlo. Jak již uvedeno, stěžovatel spáchal přestupek dne 2. 6. 2020 a žalovaný vydal napadené rozhodnutí dne 11. 12. 2020 (s právní mocí dne 21. 12. 2020), tj. pouhého půl roku po spáchání přestupku. Tedy nejen rozhodnutí o přestupku, ale i napadené rozhodnutí bylo vydáno před uplynutím promlčecí doby vyplývající z § 30 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky i z § 32 odst. 3 téhož zákona.

[29] Stěžovatelem namítané skutečnosti týkající se zrušení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky jsou tak v projednávané věci zcela bez významu. Správní

pokračování

orgány obou stupňů o přestupku spáchaném stěžovatelem rozhodly bez zbytečných odkladů a před uplynutím doby, v níž dojde k zániku odpovědnosti za přestupky. Jinými slovy, stěžovatelova odpovědnost za jím spáchaný přestupek nezanikla, a opačná stěžovatelova námitka je tak nedůvodná.

[30] Pouze pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že v souladu s § 41 větou první s. ř. s. po dobu řízení před soudem neběží lhůty pro zánik odpovědnosti stanovené zvláštním zákonem ve věcech přestupků (zde podle zákona o odpovědnosti za přestupky). Tedy ani délka řízení před krajským soudem (které trvalo v době od podání žaloby dne 22. 2. 2021 do doby právní moci napadeného rozsudku dne 11. 11. 2022) nikterak neovlivňuje závěry, k nimž Nejvyšší správní soud výše dospěl o tom, že k zániku stěžovatelovy odpovědnosti za přestupek v důsledku uplynutí promlčecí doby nedošlo.

[31] Nejvyšší správní soud tedy shrnuje, že kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl naplněn.

[32] K argumentaci stěžovatele a jeho zástupce týkající se návrhu na anonymizaci napadeného rozsudku i rozsudku kasačního soudu Nejvyšší správní soud připomíná, že se touto problematikou již mnohokrát zabýval. Například v rozsudku ze dne 6. 5. 2020, č. j. 1 As 484/2019-32, vyslovil, že *„způsob, jakým soud standardně zveřejňuje anonymizované verze rozhodnutí na svých webových stránkách, neporušuje právo na ochranu osobních údajů či soukromí stěžovatele ani advokáta Mgr. Václava Voříška.“* Pokud se advokát *„cítí být poškozen, je-li spojován se způsobem, jakým vykonává advokacii, nelze příčiny takových jeho domněnek spojovat se skutečností, že soudy zcela v souladu s platnými právními předpisy zveřejňují ve svých rozhodnutích jeho údaje, vystupuje-li v postavení advokáta a zástupce účastníka řízení“* (srov. také např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 5. 2017, č. j. Nao 175/2017-161, či rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2019, č. j. 2 As 383/2017-46, ze dne 17. 1. 2019, č. j. 10 As 321/2017-38, ze dne 5. 3. 2020, č. j. 1 As 364/2019-34, a další). Od závěrů uvedené prejudikatury neshledává Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit ani na základě argumentace uvedené v kasační stížnosti.

VI.

[33] Kasační stížnost není pro výše uvedené důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[34] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení tudíž nemá. Žalovanému jako v řízení úspěšnému účastníkovi žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. ledna 2024

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu